

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ
ГО «УКРАЇНСЬКЕ НАУКОВЕ
ТА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНЕ ТОВАРИСТВО»**

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ЛІНГВІСТИКИ ТА
ЛІНГВОДИДАКТИКИ***

**II МІЖВУЗІВСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
15 травня 2019 р.**

дисс. на соискание уч. степени канд. пед. наук: спец.: 13.00.08 – «теория и методика профессионального образования» / Р. С. Арефьев; Социально-педагогический институт Сочинского государственного университета туризма и курортного дела. – Сочи, 2014. – 21 с.

УДК 028.42:377.3

*Д. Сироєжко, магістр,
О. В. Безкоровайна, доктор педагогічних наук
Рівненський державний гуманітарний
університет, Рівне*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНИХ УМІНЬ ЧИТАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Зміни в освітньому процесі висувають нові вимоги до діяльності вчителя іноземної мови, що орієнтована на учня, і це викликає необхідність по-новому підійти до проблеми формування навичок читання на початковому етапі.

Навчання англійської мови на початковому ступені у сучасному закладі загальної середньої освіти є надзвичайно важливим. Це процес багатоаспектний, що включає в себе навчання усіх розділів мови (фонетики, лексики, граматики) необхідних для формування мовної та мовленнєвої компетенції учнів. Одним із завдань навчання молодших школярів іноземної мови є розвиток уміння читати нескладні автентичні тексти та розуміти їх. Процес оволодіння цим умінням починається з навчання техніки читання, яке забезпечує автоматизованість сприйняття графічних образів, співвіднесення їх зі звуковими відповідниками та їхнім значенням, а також із озвученням їх уголос або подумки.

Проблему формування навичок читання як у рідній, так і в іноземній мовах висвітлювали З. М. Цветкова, Д. Б. Ельконін, В. М. Плахотник, О. Д. Кузьменко, Е. Г. Тен, а також С. Bran Lupan, G. Doman, S. Wren та ін. [3].

Попри той факт, що методикою формування іншомовних умінь читання

II Міжвузівська науково-практична конференція
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ»

займалося багато вчених (З. І. Кличникова, М. З. Біболетова, Й. М. Берман, В. М. Плахотник, К. І. Онищенко, О. Б. Бігич, М. В. Денисенко), проблема не може вважатися остаточно вирішеною, оскільки потребують уточнення характеристики іншомовних умінь читання, цілі їх формування в учнів початкової школи, етапи формування іншомовних умінь читання.

Початкова освіта формує загальнонавчальні навички та вміння, рівень освоєння яких значною мірою визначає успішність всього подальшого навчання [2, с. 36–37].

До іншомовних умінь читання відносяться мовленнєві, навчальні, інтелектуальні, організаційні та компенсаційні вміння.

Серед мовленнєвих умінь читання виділяють:

- вміння знаходити у тексті основну інформацію і прогнозувати його зміст;
- вміння вибирати головні факти, не звертаючи уваги на другорядні;
- вміння вибірково розуміти необхідну інформацію прагматичних текстів в опорі на мовну здогадку, контекст;
- вміння ігнорувати невідомий мовний матеріал, несуттєвий для розуміння тощо.

На розвиток умінь читання впливає рівень сформованості у школярів мовленнєвих навичок:

- навичок техніки читання окремих букв, буквосполучень, слів, речень;
- лексичних навичок розпізнавання графічних форм лексичних одиниць та їх безпосереднього розуміння;
- граматичних навичок розпізнавання при читанні граматичних форм і прогнозування синтаксичних структур.

Психофізіологічними механізмами читання є зорове сприйняття, внутрішнє промовляння, сегментування тексту, оперативна пам'ять, антиципація (чи ймовірне прогнозування), довготривала пам'ять, осмислення. В реальній комунікації механізми читання функціонують майже синхронно.

II Міжвузівська науково-практична конференція
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ»

Подібно іншому виду рецептивної діяльності – аудіюванню, читання базується на розпізнаванні мовних одиниць письмового тексту. В залежності від міцності засвоєння мовного матеріалу та рівня сформованості механізмів зорового сприймання процес розпізнавання може здійснюватися швидко й безпосередньо, або в уповільненому темпі з елементами пригадування.

Згідно до вимог програми середньої школи, кінцевою практичною ціллю читання є вміння випускника читати з повним розумінням нескладні тексти суспільно-політичної, науково-популярної літератури та адаптовані тексти художньої літератури [4].

Читання є як метою, так і засобом навчання іноземної мови. Це рецептивний, письмовий вид мовленнєвої діяльності. Воно включає техніку читання та розуміння того, що читається. Це досягається завдяки сформованості таких психофізіологічних механізмів читання, як операції зорового сприйняття тексту. Серед них: розпізнавання та ідентифікації графічних знаків з тими еталонами, що зберігаються в пам'яті учнів, а також адекватна швидкість сприйняття та декодування сприйнятої інформації.

Перед школою стоять практичні, загальноосвітні, розвиваючі та виховні завдання. Читання допомагає їх розв'язанню. Воно розвиває мислення учнів, допомагає усвідомити особливості структури не тільки іноземної, а й рідної мови. При постійному читанні розвиваються навички самостійної роботи. Отримана з текстів інформація розширює світогляд учнів, прищеплює інтерес до вивчення ІМ.

В умінні читати виділяють два основних аспекти: технічний та змістовий, смисловий.

Техніка читання включає цілий комплекс автоматизованих навичок, які зводяться, врешті-решт, до того, щоб швидко сприймати графічні образи слів, автоматично співвідносити їх зі звуковими образами та значеннями цих слів.

У процесі навчання техніки читання іноземною мовою здійснюється перенос частини сформованих навичок читання рідною мовою у сферу

*II Міжвузівська науково-практична конференція
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ»*

іноземної мови. Це полегшує оволодіння іншомовною буквено-звуковою символікою та іншими навичками читання.

В учнів початкової школи (ПШ) протягом першого року вивчення ІМ формується техніка читання.

У програмі з ІМ для закладів загальної середньої освіти зазначено, що по закінченні 1-го класу учні повинні називати букви алфавіту, озвучувати засвоєні в усному мовленні слова, словосполучення.

На кінець 2-го класу учні повинні знати букви алфавіту; читати про себе та вголос і розуміти слова, словосполучення, речення, тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні. Обсяг матеріалу для читання у 2-му класі має включати не менше 100 друкованих знаків.

У 3-му класі продовжується робота з формування в учнів техніки читання і паралельно збільшується увага до навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Так, за вимогами програми в кінці 3-го класу учні знають алфавіт та основні звуко-буквені зв'язки; читають уголос та про себе з повним розумінням короткі прості тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні; читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається з опорою на ілюстративний матеріал. Мінімальний обсяг текстів для читання визначається у 150 друкованих знаків [5].

Читання як вид мовленнєвої діяльності є однією з головних практичних цілей навчання іноземної мови в початковій школі. Для ефективного процесу формування іншомовних умінь читання необхідно застосовувати систему вправ.

Отже, з огляду на вищевикладене можна зазначити, що формування іншомовних умінь читання полягає у формуванні навичок миттєвого сприймання і озвучування графічних образів слів, словосполучень, речень та розуміння прочитаного. Показником сформованості навичок техніки читання є швидкість виконання операцій зорового сприймання та ідентифікації графічних образів слів зі звуковими образами, що зберігаються у довготривалій пам'яті

читача. Подальші дослідження доцільно пов'язати з використанням на практиці мультимедійних автоматизованих навчальних курсів для формування іншомовних умінь читання і визначити їх користь, ефективність та доцільність.

Список використаних джерел:

1. Бігич О. Б. Ігрові вправи для навчання техніки читання та письма першокласників з використанням ілюстрованої наочності // Іноземні мови. – 1998. – № 4. – С. 48–49.
2. Денисенко М. В. Використання «кольорового» читання англійською мовою в початкових класах школи / М. В. Денисенко // Іноземні мови. – 2001. – № 3. – С. 36–37.
3. Мальковський Г. Е. Нетрадиционная методика обучения чтению английского слова / Г. Е. Мальковський // Іноземні мови. – 2001. – № 1. – С. 14.
4. Мартинова Р. Ю. Цілісна загально дидактична модель змісту навчання іноземних мов : [монографія] / Р. Ю. Мартинова. – К. : Вища шк., 2004. – 454 с.
5. Панова Л. С. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: [Підручник] / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. – К. : ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.

**СЕКЦІЯ 8. ФАХОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ
УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ**

УДК 615.825

В. В. Доманська, студентка,

Т. О. Тимошук, старший викладач

Національний університет водного господарства

та природокористування, Рівне

**ROLA TERAPII ZABAWĄ W LECZENIU
SCHORZEŃ I ROZWOJU OSOBOWOŚCI**

„Dzieciństwo jest najważniejszym okresem w życiu ludzkim, nie przygotowaniem do przyszłego życia, ale prawdziwym, jasnym, oryginalnym,

ЗМІСТ

**СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Балабушка Т. О., Потапчук С. С.

Концепт КРАСА в англійському та українському паремійних фондах..... 4

Ботвінко-Ботюк О. М.

Стилістичні особливості висловлення презирства..... 7

Деменчук О. В.

Семантична деривація лексики в перспективі зіставно-типологічних досліджень..... 10

Дубина А. І., Потапчук С. С.

Англіцизми у сучасній українській мові..... 13

Зошук Н. В.

Жанрові модифікації в сучасному літературознавчому дискурсі..... 15

Красько Б. В.

The most common English idioms..... 18

Крутько Т. В.

Прецедентні імена в промовах бізнес-коучів..... 21

Купчик А. Р.

Особливості становлення німецькомовної медичної термінології: історичний аспект..... 23

Кургаєва Л. А., Калиновська І. М.

Позитивні та негативні аспекти використання кінематографічних технік у процесі екранізації літературного твору..... 28

Марчук І. М.

Семантика кольору романів-антиутопій «Оповідь служниці» Маргарет Етвуд та «Багряна королева» Вікторії Авеярд..... 31

**II Міжвузівська науково-практична конференція
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ»**

Мельник В. О.

Поняття та значення фразеологізму в англійській мові..... 34

Мельник О. Ю.

Особливості відтворення категорії детермінації при перекладі з англійської мови на українську..... 39

Мельничук Д. В.

Вживання американізмів в сучасній українській мові..... 42

Овсійчук О. С., Ботвінко-Ботюк О. М.

Мовні засоби вираження емоцій у тексті..... 45

Потапчук С. С.

Зіставне дослідження семантики мови у співвідношенні з національною концептосферою..... 48

Радчук І. В.

Запозичення як спосіб збагачення складу англійської мови..... 51

Целюх Я. О., Ботвінко-Ботюк О. М.

Аналіз фразеологізмів з компонентами елементів одягу та взуття в англійській мові..... 54

**СЕКЦІЯ 2. МОВА – КУЛЬТУРА – КОМУНІКАЦІЯ:
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Друзюк М. А.

Роль англійських фразеологічних біблеїзмів в політичному дискурсі..... 57

Ковалець А. В.

Емоція заздрості в англійській та українській лінгвокультурах..... 62

Куліш Д. С., Сидорчук Н. Л.

Особливості словотворення у сучасній англійській мові..... 66

Марчук А. В., Мігірін П. І.

English language in today's business life..... 69

**II Міжвузівська науково-практична конференція
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИКИ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ»**

Масло І. М.

Фразеологізми з об'єктами та явищами природи в англійській мові..... 72

Мігірін П. І.

Using innovative methods in teaching foreign languages..... 76

Осецька Н. Ф.

Культура ділового спілкування як складова ділової іноземної мови..... 79

Параманов В. С., Мігірін П. І.

The role of foreign languages in the tourist sector..... 82

Петрушин М. В., Озарчук І. В.

Державна мовна політика країн Балтії: проблеми, перспективи розвитку..... 85

Пінто Гарсія А. Д., Попович Р. Г.

Особливості іспанської мови країн Латинської Америки..... 88

Тимощук І. О., Тимощук Т. О.

Історія студентської пісні від «Carmina Bruno» до «Guadeamus»..... 92

**СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ
РОЗВИТКУ ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

Тадеева М. І., Мартинюк Г. Ф.

Освітні програми для лінгвістично обдарованих студентів в американських коледжах та університетах..... 96

Яркевич Г. В., Осінчук Н. В.

Іншомовна освіта в університетах Словаччини..... 100

**СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ**

Годунко Л. В.

Оновлений варіант загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (2018 р.) як стратегічний документ у процесі модернізації навчання іноземних мов..... 103

Осіпчук Н. В.

Європейські тенденції навчання іноземних мов..... 107

Сидорчук Н. Л.

Педагогічні аспекти рефлексії..... 110

**СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ**

Літвінчук А. Т.

Overview of E-learning tools for autonomous language learning..... 113

Овдійчук А. В.

Сучасні технології навчання іноземної мови..... 116

СЕКЦІЯ 6. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Мирко І. А., Тарасюк Н. М., Шикун А. В.

Нові прерогативи розвитку вищої освіти у Франції..... 119

Огороднійчук І. А.

Специфіка використання методів навчання..... 121

Сазонець І. Л., Зима І. Я.

Вплив міжнародних інституцій на розвиток професійної освіти..... 124

Сазонець І. Л., Саленко А. С.

Інжинірінгові школи у системі професійної освіти фахівців ІТ-бізнесу..... 127

Тарасюк Н. М., Шикун А. В.

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Швейцарії..... 130

**СЕКЦІЯ 7. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ
МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Бутакевич Т. О.

Формування мовленнєвої компетенції учнів старшої школи в письмі
англійською мовою..... 132

Житник А. В., Третьякова К. В.

Listening as a type of speech activity. Its place in the educational process
(Theoretical Aspect)..... 135

Павлович Ю. П.

Особливості функціонування ранньої іншомовної освіти у початковій школі
країн Вишеградської четвірки..... 138

Павлюк І. С., Третьякова К. В.

Possibilities of Use of Authentic Texts for Formation of Communicative and
Socio-Cultural Competence..... 142

Росоловська О. В.

Формування мовленнєвої компетенції учнів середньої школи в говорінні
англійською мовою..... 145

Сироєжко Д., Безкоровайна О. В.

Особливості процесу формування іншомовних умінь читання в учнів
початкової школи..... 148

СЕКЦІЯ 8. ФАХОВА ПРОБЛЕМАТИКА ВИЩИХ

ТЕХНІЧНИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ

Доманська В. В., Тимошук Т. О.

Роль ігротерапії в лікуванні захворювань та розвитку особистості (Rola terapii
zabawą w leczeniu schorzeń i rozwoju osobowości)..... 152

Озарчук І. В.

Багатомовний ландшафт вищої освіти в країнах Балтії, вивчення мовної
політики та практики в університетському просторі..... 158